

Dosarul nr. 2ra-612/21

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei (jud. Iu. Malcoci)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

12 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Nina Fiodorova, Stella Fotesco, Victoria Cociug și Nicu Timofei, reprezentați de avocatul Valeriu Isiumbeli,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nina Fiodorova, Stella Fotesco, Victoria Cociug, Nicu Timofei împotriva Consiliului raional Sîngerei, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova și Primăriei comunei Alexandreni, raionul Sîngerei cu privire la anularea deciziei Comisiei speciale de examinare a cererilor de restituire a valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice de pe lângă Consiliul raional Sîngerei, recuperarea despăgubirilor pentru bunurile confiscate, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 03 decembrie 2020 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 22 ianuarie 2018, Nina Fiodorova, Stella Fotesco, Victoria Cociug și Nicu Timofei, reprezentați de avocatul Valeriu Isiumbeli, au depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului raional Sîngerei și Primăriei Comunei Alexandreni, solicitând repunerea în termenul de înaintare a acțiunii, anularea deciziei nr.1/3 din 22 septembrie 2017, de a considera ca fiind neîntemeiat și contrar legii refuzul de achitare a sumei de 6582912 lei ca rezultat al examinării scrisorii prelabile din 05 octombrie 2017, expus în scrisoarea nr. 02/4-12/718 din 22 decembrie 2017, recepționată la 02 ianuarie 2018 cu obligarea Consiliul raional Sîngerei și Primăria comunei Alexandreni de a executa hotărârea nr. 10/1 din 01 septembrie 1993 al Comitetului Executiv Raional Sîngerei și a le achita suma despăgubirii pentru bunurile confiscate în mărime de 6582912 lei, încasarea, în mod solidar, a prejudiciului moral în mărime de 400000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantii au invocat că, în baza scrisorii eliberate lui Grigore Timofei de către șeful secției raionale a afacerilor interne din Lazovsc, Grigore Timofei a fost reabilitat și în temeiul acestui certificat are dreptul la compensarea bunurilor ilegal confiscate. În data de 03 septembrie 1990, Grigore

Timofei s-a adresat cu cerere Președintelui sovietului sătesc Alexandreni, r-nul Sîngerei privind eliberarea datelor ce țin de averea ridicată în anul 1949. Certificatul de reabilitare, eliberat la 26 decembrie 2007, nr.8/4-F-27, Ninei Fiodorova, fiica represatului Timofei G., atestă că Timofei Grigore Mihai, soția Timofei Olga Dumitru, copiii Timofei Simion Grigore și Timofei Victor Grigore sunt reabilitați.

Totodată, au menționat că, în baza scrisorii nr. 8/06-03-F-1504 din 02 septembrie 2014, la adresarea Ninei Fiodorova către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, a fost eliberată adeverința de reabilitare. Adeverința dată atestă că, în conformitate cu Hotărârea Consiliului de Miniștri al RSSM nr.115 din 10 aprilie 1989 și în baza Legii RM nr.1225 din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, Timofei Grigorii Mihail, a.n.1920, Timofei Olga Dmitrii, a.n.1921, Timofei Semion Grigorii, a.n.1943 Timofei Victor Grigorii, a.n.1946 sunt reabilitați. După reabilitarea lui Grigore Timofei, s-a adresat comisiei Comitetului executiv al Sovietului Deputaților Poporului din Alexandreni, raionul Lazovsc, pentru restituirea valorii averii confiscate în urma represiunilor politice. Prin actul din data de 06 septembrie 1990 a fost stabilită averea confiscată.

Conform certificatului eliberat de pușcăria secției orășenești din Bălți al Ministerului Securității de Stat, Timofei Grigore a fost recunoscut ca fiind culac, care provine din familia unui culac bogat până în 1940. Împreună cu tatăl său în gospodărie aveau: două 2 case; doi cai, 2 vaci, 25 oi, 20 ha de pământ.

Reclamanții au afirmat că, prin hotărârea Comitetului Executiv raional Sîngerei nr. 10/1 din 01 septembrie 1993 „cu privire la restituirea bunurilor și compensarea daunelor cetățenilor, care au fost supuși fără temei represiilor politice, săvârșite de regimul comunist totalitar de ocupație (07 noiembrie 1917-23 iunie 1990)” s-a hotărât de a acoperi costul bunurilor materiale ilegal luate în anul 1949, a cetățeanului Timofei Grigore Mihai în sumă de 168000 de ruble din mijloacele colhozului „Luciafăr”. La fel, au fost obligate organele de stat și întreprinderile și s-a recomandat organizațiilor obștești, cooperatiste (inclusiv colhozurilor) și altor formațiuni nestatale numite în prezenta hotărâre, de a restitui cetățenilor pierderile din urma confiscării în timpul deportării lor fără temei a caselor și altei averi fără reținerea cheltuielilor pentru întreținerea bunurilor materiale până la 31 decembrie 1993. Conform aceleași hotărâri, s-a indicat ca șeful Direcției financiar-economice și președintele Asociației agroindustriale raionale să efectueze un control strict asupra mersului restituirii cetățenilor reabilitați a pagubelor materiale în volumele și termenii indicați.

La nenumăratele adresări ale lui Grigore Timofei către conducerea colhozului „Lucafăr” de a executa hotărârea în cauză, a primit răspuns precum că, colhozul nu are posibilități de a executa această hotărâre. Ulterior, în legătură cu înrăutățirea stării sănătății, Grigore Timofei, prin procură a delegat toate împuternicirile fiicei Nina Fiodorova, inclusiv pentru recuperarea daunelor în urma represiunilor politice.

Reclamanții au precizat că, pentru a confirma faptul că, hotărârea Comitetului Executiv Sîngerei nr. 10/1 din 01 septembrie 1993 nu a fost executată, Nina Fiodorova s-a adresat Primăriei comunei Alexandreni, r-nul Sîngerei. Prin răspunsul din 26 iunie 2015 a fost informată că nu dispune de informație și acte care atestă atribuirea sumei de 168000 de ruble lui Grigore Timofei. Scrisoarea eliberată de Arhiva raionului Sîngerei, nr. 736 din 30 iunie 2015, atestă că, nu dispun de

informație despre suma achitată în contul averii cetățeanului Grigore Timofei din sat. Țiplețești, deportat în 1949. La fel, nu dispun nici de suma care trebuia să achite colhozul „Luceafăr” din sat. Alexandreni, conform hotărârii din anul 1993.

Pentru executarea hotărârii Comitetului Executiv Sîngerei nr. 10/1 din 01 septembrie 1993, Nina Fiodorova s-a adresat în data de 27 decembrie 2007 la Consiliul raional Sîngerei. Prin răspunsul din 02 aprilie 2015 s-a comunicat ca să anexeze suplimentar actele ce atestă că, suma de 168000 de ruble nu a fost acordată lui Grigore Timofei de către colhozul „Luceafărul”, actele care atestă confiscarea, naționalizarea bunurilor sau scoaterea lor în orice alt mod din posesie, eliberate de arhive și de alte instituții abilitate (ori în baza altor probe legale), acte de evaluare a bunurilor, conform prețurilor de piață în vigoare la data examinării cererii. În executarea acestei scrisori, Consiliului raional i-au fost prezentate toate documentele solicitate, însă hotărârea Comitetului Executiv Sîngerei nr.10/1 din 01 septembrie 1993 nu a fost executată.

În data de 05 octombrie 2017, prin scrisoarea primită de la Consiliul raional Sîngerei, au aflat despre decizia nr.1/3 din 22 septembrie 2017, prin care s-a hotărât suspendarea examinării cererii depuse de către Nina Fiodorova până la data de 22 decembrie 2017 cu obligarea de a prezenta raportul de evaluare cu suma exactă a valorii bunurilor care necesită a fi restituite și procurile autentificate din numele altor succesori. Nefiind de acord cu decizia nominalizată și cu scrisoarea din 05 octombrie 2017, prin scrisoarea prealabilă din data de 12 decembrie 2017 au solicitat anularea deciziei, deoarece contravine hotărârii Comitetului Executiv Sîngerei nr. 10/1 din 01 septembrie 1993, fiind un act neanulat și care urmează a fi executat. La fel, au indicat despre coeficientul de indexare a prețurilor pentru anii 1991-2016, stabilit de Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova și au solicitat achitarea contravalorii stabilite cu indexarea acesteia. Prin scrisoarea din 21 decembrie 2017, recepționată prin poștă la 02 ianuarie 2018, s-a refuzat, deoarece nu au fost prezentate rapoartele de evaluare cu suma exactă, precum și că coeficientul de indexare, nu poate fi considerat drept temei pentru stabilirea sumei exacte a bunurilor care necesită a fi restituite, deoarece nu reprezintă un raport de evaluare.

Referitor la solicitarea de repunere în termen, au declarat că, au fost induși în eroare de către Consiliul raional Sîngerei prin faptul că nu s-a respins cererea din 27 decembrie 2007, însă a fost acordat termen pentru prezentarea procurilor autentificate notarial și a rapoartelor de evaluare, care au fost prezentate. După prezentarea actelor solicitate, au considerat că va fi achitată suma indicată cu aplicarea coeficientului de indexare, însă li s-a refuzat cu referire la decizia din 22 septembrie 2017, care o consideră ilegală și adoptată cu încălcarea competenței.

La 10 mai 2018, Nina Fiodorova, Stella Fotesco, Victoria Cociug și Nicu Timofei, reprezentanți de avocatul Valeriu Isiumbeli, au depus, în temeiul art. 60 alin.(2) Cod de procedură civilă, cerere de concretizare a cerințelor, solicitând anularea deciziei nr.1/3 din 22 septembrie 2017 ca fiind adoptată cu încălcarea procedurii și competenței, de a considera ca fiind neîntemeiat și contrar legii refuzul de a achita suma de 6582912 lei, cu obligarea Consiliului raional Sîngerei și Primăriei com. Alexandreni r-nul Sîngerei de a executa hotărârea nr. 10/1 din 01 septembrie 1993, încasarea, în mod solidar, de la pârâți a sume despăgubirilor pentru

bunurile confiscate în mărime de 6582912 lei, prejudiciului moral în sumă de 400000 de lei, precum și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 02 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei, s-a respins ca fiind neîntemeiată și depusă tardiv acțiunea înaintată de Nina Fiodorova, Stella Fotesco, Victoria Cociug și Nicu Timofei împotriva Consiliului raional Sîngerei și Primăriei comunei Alexandreni cu privire la anularea deciziei nr.1/3 din 22 septembrie 2017 a Comisiei speciale de examinare a cererilor de restituire a valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice de pe lângă Consiliul raional Sîngerei, recuperarea despăgubirii pentru bunurile confiscate, a prejudiciului moral și a cheltuielile de judecată.

Prin decizia din 14 martie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de Nina Fiodorova, Stella Fotesco, Victoria Cociug și Nicu Timofei, reprezentați de avocatul Valeriu Isiumbeli și s-a casat integral hotărârea din 02 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei, într-un alt complet de judecată.

Prin încheierea din 14 mai 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu.

Prin cererea de concretizare a cerințelor, depusă în temeiul art. 60 alin.(2) Cod de procedură civilă, în cadrul ședinței de judecată din 05 noiembrie 2019, Nina Fiodorova, Stella Fotesco, Victoria Cociug și Nicu Timofei, reprezentați de avocatul Valeriu Isiumbeli, au formulat pretenții față de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Consiliul raional Sîngerei și Primăria Alexandreni, r-nul Sîngerei. Prin cererea dată, reclamantii au solicitat anularea deciziei nr. 1/3 din 22 septembrie 2017 ca fiind adoptată cu încălcarea procedurii stabilite și competenței, de a considera ca fiind neîntemeiat și contrar legii refuzul în achitarea sumei de 6582912 lei în rezultatul examinării scrisorii prealabile din 05 octombrie 2017, expus în scrisoarea nr. 02/4-12/718 din 22 decembrie 2017, recepționat la 02 ianuarie 2018, cu obligarea Consiliului raional Sîngerei și a Primăriei satului Alexandreni de a executa hotărârea nr.10/1 din 01 septembrie 1993, micșorarea sumei prejudiciului pretins spre încasare de la 6582912 lei până la suma de 5330571 de lei, conform calculului din 168 de lei la situația din perioada ianuarie 1991- noiembrie 2017, în sumă de 5005892,64 de lei (168 de lei (168 000 rub.) x 19796,98 de lei (rata inflației pentru perioada indicată), plus suma de 324678,4 lei (inflația sumei de 5005892,64 de lei pentru perioada noiembrie 2017-iunie 2019), încasarea prejudiciului moral în sumă de 400000 de lei, obligarea Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova de a transfera suma prejudiciului de 5330571 de lei și a pagubei morale în sumă de 400000 de lei din bugetul de stat pe contul Consiliului municipal Sîngerei, în total suma de 5730571 de lei cu destinația de prejudiciu pentru represiunile politice, încasarea de la Consiliul raional Sîngerei suma despăgubirii pentru bunurile confiscate în mărime de 5330571 de lei și paguba morală în sumă de 400000 de lei, în total suma de 5730571 de lei, încasarea în mod solidar a cheltuielilor de judecată constituite din cheltuielile de asistență juridică în sumă de 133264,30 de lei, cheltuielile pentru evaluarea efectuată de Camera de Comerț și Industrie în mărime de 2232 de lei și cheltuielile de transport în sumă de 1250 de lei, în total suma de 136746,30 de lei.

Prin încheierea din 05 noiembrie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei, s-a modificat calitatea procesuală a Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova din intervenient accesoriu în copârât.

Prin hotărârea din 28 iulie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei, s-a admis parțial acțiunea înaintată de Nina Fiodorova, Stella Fotescu, Victoria Cociug, Nicu Timofei și s-a anulat decizia Consiliului raional Sîngerei nr. 1/3 din 22 septembrie 2017; s-a încasat în beneficiul Ninei Fiodorova, Stellei Fotescu, Victoriei Cociug, lui Nicu Timofei din contul Consiliului raional Sîngerei echivalentul bănesc al bunurilor confiscate în sumă totală de 498199 de lei, care se compun din: 148540 de lei valoarea construcțiilor - casă de locuit cu suprafața de 300 mp, casă de locuit cu suprafața de 320 mp, construcții accesorii cu suprafața totală de 119 mp și 66 mp, gard 200 m, beci cu suprafața de 24 mp; 15600 de lei – 2 porci, 60 găini, 24 găște și 8 rațe, 109659 de lei – alte bunuri, 224400 de lei valoarea terenurilor agricole cu suprafața totală de 10 ha, toate amplasate în extravilanul com. Alexandreni, r-nul Sîngerei, care se compun din: 5 ha - teren agricol, 1,5 ha - teren cu grâu, 2 ha - teren cu porumb, 0,5 ha – teren cu floarea-soarelui și 1 ha – teren cu orz; s-a încasat în beneficiul Ninei Fiodorova, Stellei Fotescu, Victoriei Cociug, lui Nicu Timofei din contul Consiliului Raional Sîngerei cheltuielile judiciare în mărime de 47232 de lei formate din: 45000 de lei cheltuielile pentru asistența juridică și 2232 de lei cheltuielile pentru evaluarea bunurilor; în rest cerințele au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Prin decizia din 03 decembrie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova; s-a respins apelul declarat de Nina Fiodorova, Stella Fotescu, Victoria Cociug și Nicu Timofei, reprezentați de avocatul Valeriu Isiumbeli; s-a casat integral hotărârea din 28 iulie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Nina Fiodorova, Stella Fotescu, Victoria Cociug și Nicu Timofei împotriva Consiliului raional Sîngerei, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova și Primăriei comunei Alexandreni cu privire la anularea deciziei nr.1/3 din 22 septembrie 2017 a Comisiei speciale de examinare a cererilor de restituire a valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice de pe lângă Consiliul raional Sîngerei, recuperarea despăgubirilor pentru bunurile confiscate, încasarea prejudiciului moral și cheltuielile de judecată.

În consolidarea soluției, instanța de apel a reținut faptul că, obiect litigiului vizează de fapt pretinsa neexecutare a Hotărârii Comitetului Executiv raional Sîngerei nr.10/1 din 01.09.1993, prin care s-a dispus acordarea lui Grigore Mihai Timofei a sumei de 168000 de ruble din mijloacele colhozului „Luceafărul”.

Faptul că nu există acte care ar confirma achitarea compensației atribuite, nu constituie temei pentru depunerea și evaluarea repetată a cererii de restituire a bunurilor confiscate pe faptul represiunilor politice, respectiv doar a contestării neexecutării acesteia.

Instanța de fond în mod neîntemeiat a dispus restituirea valorii caselor de locuit/construcțiilor accesorii și bunurilor imobile în lipsa un acte care ar confirma cu certitudine faptul confiscării.

Hotărârea Comitetului Executiv raional Sîngerei din 01.09.1993 cu nr.10/1 la care fac referire reclamanții prevede: acoperirea costului bunurilor materiale ilegal luate în anul 1949 a cetățeanului Timofei Grigore Mihai în sumă de 168000 de ruble din mijloacele Colhozului „Luciafăr”. S-au obligat organele de stat și întreprinderile cu recomandarea organizațiilor obștești cooperatiste (inclusiv colhozurile) și alte formațiuni nestatale să restituie cetățenilor pierderile din urma confiscării în timpul deportării lor fără temei a caselor și altă avere fără reținerea cheltuielilor pentru întreținerea bunurilor materiale pînă în luna decembrie 1993.

Instanța de apel a reținut faptul că, prin hotărârea respectivă s-a dispus acoperirea costului bunurilor materiale ilegal luate în anul 1949 a cetățeanului Timofei Grigore Mihai în sumă de 168000 de ruble din mijloacele Colhozului „Luciafăr”, or, colhozul menționat, de bun timp a fost lichidat, iar probe privind succesul acestuia nu au fost prezentate la materialele cauzei.

Mai mult ca atât, Consiliul raional Sîngerei, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Primăria comunei Alexandreni nu sunt succesorii de drept al colhozului lichidat „Luceafărul”, iar pretențiile de încasare a sumei indicate, nu pot fi înaintate acestora, ele purtând un caracter neîntemeiat.

Instanța de apel a considerat că, Timofei Grigore Mihai urma să-și valorifice dreptul său la încasarea despăgubirilor în urma represiunilor politice, având la bază și temei, hotărârea nr.10/1 din 01.09.1993 al Comitetului Executiv raional Sîngerei, pînă a deceda, fapt ce nu l-a făcut. Ori, în cazul cînd colhozul „Luceafărul” nu mai există, este lichidat, nefiind stabilit că Consiliul raional Sîngerei, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Primăria comunei Alexandreni sunt succesorii de drept al colhozului menționat, pretențiile reclamanților privind încasarea sumei de 168000 ruble din mijloacele Colhozului „Luciafăr”, indexate la moment, sunt nefondate și neîntemeiate.

De asemenea, instanța de apel a relevat că, reclamanții au solicitat anularea deciziei nr.1/3 din 22.09.2017 prin care s-a suspendat cererea depusă de Fiodorova Nina cu acordarea unui termen de 3 luni pentru depunerea ulterioară a actelor prevăzute de pct.5 al Regulamentului aprobat prin HG nr.627 din 05.06.2007, or, această decizie nu a fost una de refuz în soluționare, ci doar a fost acordat un termen rezonabil pentru înlăturarea neajunsurilor.

Respectiv, instanța de apel a reținut faptul că, instanța de fond eronat a constatat și a admis parțial acțiunea, dispunând încasarea echivalentul bănesc al bunurilor confiscate în sumă totală de 498199 de lei, or, Consiliul raional Sîngerei nu este succesorul de drepturi al Colhozului „Luciafăr” de la care s-a dispus încasarea prin hotărârea nr.10/1 din 01.09.1993 al Comitetului Executiv raional Sîngerei.

La 01 martie 2021, prin intermediul poștei (Vol.III, f.d.7), Nina Fiodorova, Stella Fotesco, Victoria Cociug și Nicu Timofei, reprezentați de avocatul Valeriu Isiumbeli, au depus cerere de recurs împotriva deciziei din 03 decembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii acțiunii, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit cerințelor pentru instanța de fond de admitere a acțiunii civile cu privire la recuperarea valorii bunurilor imobile și mobile, confiscate nelegal și stabilite în temeiul hotărârii nr. 10-/1 din 01 septembrie 1993 al Comitetului Executiv Raional Sîngerei în sumă de 168000 de ruble (168 de lei)

cu indexarea ratei inflației pentru perioada ianuarie 1991-noiembrie 2017, în sumă de 5005892,64 de lei și suma de 442004,56 de lei (inflația sumei de 5005892,64 de lei pentru perioada decembrie 2017-septembrie 2020, ceea ce constituie suma de 5447897,2 de lei, de a considera ca fiind neîntemeiat și contrar legii refuzul de achitare a sumei de 6582912 în rezultatul examinării scrisorii prealabile din 05 octombrie 2017, expus în scrisoarea nr. 02/4-12/718 din 22 decembrie 2017, recepționată la 02 ianuarie 2018, cu obligarea Consiliul raional Sîngerei și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova de a executa hotărârea nr. 10/1 din 01 septembrie 1993 al Comitetului Executiv raional Sîngerei conform cerințelor concretizate la situația din 10 iulie 2019, încasarea, în mod solidar, de la Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Consiliul raional Sîngerei suma despăgubirii pentru bunurile confiscate, stabilite în temeiul hotărârii Comitetului Executiv raional Sîngerei nr. 10/1 din 01 septembrie 1993 în mărime de 168000 de ruble (168 de lei) cu indexarea acestei sume conform ratei inflației al Biroului Național de Statistică pentru perioada ianuarie 1991-septembrie 2020 și anume a sumei de 4949698,2 lei (diferența dintre suma calculată în mărime de 5447897,2 de lei pentru perioada decembrie 2017-septembrie 2020, în temeiul art.372 alin. (3) Cod de procedură civilă, cu titlu de despăgubire și suma încasată de instanță în mărime de 498199 de lei), încasarea pagubei morale în mărime de 400000 de lei, încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 89514,30 de lei (diferența dintre suma solicitată de 136746,30 de lei și suma de 47232 de lei încasată de instanță, punerea cheltuielilor în mod solidar pe seama Consiliului raional Sîngerei și Ministerului Finanțelor RM.

În motivarea recursului s-a invocat că, instanța de apel la adoptarea deciziei contestate a încălcat esențial și a aplicat eronat a normelor de drept material și a normelor de drept procedural, nu a aplicat legile care erau în vigoare la momentul adoptării Hotărârii Comitetului Executiv raional Sîngerei din 01 septembrie 1993 cu nr. 10/1, ulterior nu a aplicat legea materială și procesuală ce ține de executarea acestui act. Sunt aplicabile în coroborare cu prevederile art. 6 alin. (2) Cod civil prevederile art. II din Legea nr. 186 din 29 iunie 2006, conform căroră sub incidența prezentei legi nu cad persoanele supuse represiunilor politice și ulterior reabilite care au fost despăgubite până la intrarea în vigoare a prezentei legi. Timofei Grigorii prin Hotărârea Comisiei speciale nr. 10/1 din 01.09.1993 deja a fost despăgubit cu stabilirea compensației pentru bunurile confiscate în mărimea de 168000 de ruble sovietice și instanța de apel ilegal a aplicat legea, art. 12 din Legea nr. 225/1992, care deja a fost aplicat la adoptarea hotărârii.

Totodată, au opinat că, instanța de apel, practic, nu a examinat apelul înaintat, nu a motivat soluția și nu a contraargumentat temeiurile apelului, ceea ce demonstrează că nu au fost auziți. În motivarea deciziei instanța de apel corect a invocat că obiect litigiului este neexecutarea Hotărârea Comisiei speciale nr. 10/1 din 01.09.1993, dar greșit și neîntemeiat face trimitere la faptul că în mod repetat s-au adresat în instanța de judecată pentru depunerea și evaluarea repetată a cererii de restituire a bunurilor confiscate. Aceste concluzii sunt neîntemeiate și nu pot fi luate ca bază din următoarele considerente:

De asemenea au susținut că, instanța de fond respingând acțiunea a încălcat drepturile lui Timofei Grigorii și a moștenitorilor la un proces echitabil prevăzut de art.6 paragraf. 1 CEDO, precum și drepturile patrimoniale prevăzute în art. 1

Protocolul adițional nr. 1 la CEDO. În context s-au referit la hotărârea din 12 octombrie 2010, în cauza CtEDO, Maria Atanasiu și alții împotriva României, hotărârea pilot a Curții Europene a Drepturilor Omului Publicata în Monitorul Oficial, ca fiind un caz analogic. Or, refuzul autorităților române în executarea unei hotărâri din lipsa de mijloace a fost considerat neîntemeiat.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimaților conform scrisorii de însoțire datate cu 12 martie 2021 (Vol.III, f.d.9) și a fost recepționată la 16 martie 2021 și 17 martie 2021, conform avizelor de recepție (Vol.III, f.d.10-12).

Referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu au parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 03 decembrie 2020, iar cererea de recurs a fost depusă la 01 martie 2021, prin intermediul poștei (Vol.III, f.d.7).

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei integrale a instanței de apel prin scrisoare de însoțire datată cu 04 ianuarie 2021 (Vol.II, f.d.235) și a fost recepționată la 11 ianuarie 2021 de către avocatul Valeriu Isiumbeli și recurenta Nina Fiodorova (Vol.III, f.d.236,239). Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Nina Fiodorova, Stella Fotesco, Victoria Cociug și Nicu Timofei, reprezentați de avocatul Valeriu Isiumbeli, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

Recursul declarat de Nina Fiodorova, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli, se consideră inadmisibil din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Nina Fiodorova, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Nina Fiodorova, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli.

Recursul declarat de Stella Fotesco, Victoria Cociug și Nicu Timofei, reprezentați de avocatul Valeriu Isiumbeli, Completul îl consideră inadmisibil în următoarele circumstanțe.

În conformitate cu art. 430 Cod de procedură civilă, sunt în drept să declare recurs: a) părțile și alți participanți la proces; b) martorul, expertul, specialistul, interpretul și reprezentantul, cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine.

Completul precizează că, recursul împotriva deciziei din 03 decembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost semnat de către avocatul Valeriu Isiumbeli, în numele recurenților Stella Fotesco, Victoria Cociug și Nicu Timofei (Vol.III, f.d.3-6)

În conformitate cu art. 8 alin.(1), (2), (3) Cod de procedură civilă părțile, părțile, alți participanți la proces au dreptul să fie asistați în judecată de către un avocat ales ori desemnat de coordonatorul oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat sau de un alt reprezentant, în cazurile prevăzute de prezentul cod. Asistența juridică poate fi acordată în orice instanță de judecată și în orice fază a procesului. Modul de acordare a asistenței juridice se stabilește de prezentul cod și de alte legi.

Or, conform Recomandării nr.(2000) 21 a Comitetului de Miniștri al Consiliului European, prin avocat se înțelege o persoană calificată și abilitată în conformitate cu legislația să pledeze, să acționeze în numele clienților săi, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții săi, dispoziție reflectată și în art. 1 alin.(1) al Legii cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002.

Art. 75 alin. (1), (1¹) Cod de procedură civilă stipulează că în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat. Persoanele fizice pot fi reprezentate în instanța de judecată de către soț/soție, părinți, copii, frați, surori, bunei, nepoți dacă aceștia sunt licențiați în drept și sunt împuterniciți printr-o procură autenticată notarial.

În contextul prevederilor art. 80 alin. (7) Cod de procedură civilă, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

În conformitate cu art. 81 alin. (1) Cod de procedură civilă, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Conform art. 60 alin. (1), (2) al Legii cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, avocatul acordă asistență juridică clientului în baza contractului de asistență juridică, încheiat în formă scrisă. Împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

În speță, la materialele cauzei se atestă existența mandatelor avocațiale: Seria MA nr. 0770131 din 17 ianuarie 2018, Seria MA nr. 0770130 din 17 ianuarie 2018, Seria MA nr. 0770132 din 17 ianuarie 2018 pe numele avocatului Valeriu Isiumbeli, eliberate din numele Stellei Fotesco, Victoriei Cociug și lui Nicu Timofei, contrasemnate pe verso de către Nina Fiodorova (Vol.I, f.d.7,9,10), care a acționat în numele Stellei Fotesco, Victoriei Cociug și lui Nicu Timofei, în baza procurilor

eliberate. De altfel, numele și prenumele indicate pe mandatul avocațial care se presupune a fi eliberat din numele Victoriei Cociug, sunt „Cuciuc Victoria”. (Vol.I, f.d.9).

În context, Completul reține că, la materialele cauzei sunt anexate copiile procurilor autentificate, prin care Stella Fotesco, Victoria Cociug și Nicu Timofei au delegat împuternicirile Ninei Fiodorova de a le reprezenta interesele, inclusiv dreptul de a apela la serviciile unui avocat (Vol.I, f.d.53-55).

Însă urmează a fi precizat faptul că procurile autentificate notarial, înregistrate sub numerele:14328, 14329, pe numele Ninei Fiodorova au fost eliberate de către Stella Fotesco și Nicu Timofei în data de 13 decembrie 2017, pe un termen de trei ani (Vol.I, f.d.53-54), iar procura autentificată notarial, înregistrată sub numărul 12290, pe numele Ninei Fiodorova a fost eliberată de către Victoria Cociug, la data de 20 decembrie 2017, la fel, pe un termen de trei ani (Vol.I, f.d.55).

Conform art. 377 alin.(1) lit.a) Cod civil, în redacția în vigoare la data expirării termenului procurilor, valabilitatea procurii încetează în cazul expirării termenului sau îndeplinirii condiției extinctive.

Pornind de la faptul că cererea de recurs a fost semnată de către avocatul Valeriu Isiumbeli la 01 martie 2021, fiind depusă prin intermediul poștei la 01 martie 2021 (Vol.III, f.d.7), este evident că termenul procurilor era deja expirat. Or, avocatul Valeriu Isiumbeli acționa în numele și interesele Stellei Fotesco, Victoriei Cociug și lui Nicu Timofei în baza mandatelor avocațiale contrasemnate de către Nina Fiodorova, în baza procurilor eliberate de către Stella Fotesco, Victoria Cociug și Nicu Timofei pe numele acestora.

Completul relevă că, la data declarării recursului împotriva deciziei instanței de apel din 03 decembrie 2020, de către avocatul Valeriu Isiumbeli, în interesele Stellei Fotesco, Victoriei Cociug și lui Nicu Timofei, la materialele cauzei nu au fost anexate alte procuri valabile la acea dată, precum nici mandate avocațiale semnate personal de către Stella Fotesco, Victoria Cociug și Nicu Timofei pe numele avocatului Valeriu Isiumbeli.

În consecință, Completul conchide că, avocatul Valeriu Isiumbeli nu era în drept de a semna la 01 martie 2021 (Vol.III, f.d.3-6) cerere de recurs în calitate de reprezentant al recurenților Stella Fotesco, Victoria Cociug și Nicu Timofei, or, nu au fost prezentate mandate avocațiale ce i-ar acorda împuterniciri în acest sens rezultând din prevederile legale amintite anterior.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În corolar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de avocatul Valeriu Isiumbeli, în interesele și numele Stellei Fotesco, Victoriei Cociug și lui Nicu Timofei, ca fiind semnat de o persoană în lipsa împuternicirilor în acest sens.

În conformitate cu art. 433 lit. a), c), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Nina Fiodorova, Stella Fotesco, Victoria Cociug și Nicu Timofei, reprezentați de avocatul Valeriu Isiumbeli, împotriva deciziei din 03 decembrie 2020 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat